

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 805)

**Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/961)**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-495

1.2.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 31.1.2005 tarihinde kararlaştırılan “Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GENEL GEREKÇE

18.1.1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında “Her asliye ve münferit sulh mahkemesinin bulunduğu yerde, o mahkemenin yargı çevresindeki noterlik işlerini görmeye yetkili olmak üzere bir noterlik kurulur.”, üçüncü fıkrasında “Asliye mahkemesinin kaldırıldığı ilçelerdeki birinci, ikinci ve üçüncü sınıf noterliklerin faaliyetleri devam eder. Bu yerlerde birden çok noterlik de kurulabilir.”, 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında da “Adalet Bakanlığı, iş yoğunluğunda artış görülen yerlerde birden çok noterlik açabilir.” hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümler karşısında bir yerde noterlik kurulabilmesi için ancak o yerde asliye mahkemesinin bulunması gerekmektedir. Hâlen Ülkemizde 76 ilçede adli teşkilât hiç kurulmamış ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun 9.6.2004 tarihli ve 278 sayılı Kararıyla 136 ilçedeki Cumhuriyet başsavcılığı ve mahkemelerin kaldırılmasına, adli teşkilâtın kapatılmasına karar verilmiştir. Adliyesi kapatılan 85 ilçede dördüncü sınıf noterlikler faaliyette iken, söz konusu kararla bu noterliklerin hukukî varlıkları sona ermiştir. Bu durum karşısında, bugüne kadar hiç noterlik açılmayan ve adli teşkilâtı kapatılmasından dolayı noterlik faaliyetleri sona eren toplam 161 ilçede noterlik hizmetleri verilememektedir.

Kanun Tasarısıyla; asliye mahkemesinin bulunmadığı ilçelerde de noterlik kurulabilmesine imkân sağlanmakta; Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun 278 sayılı Kararı ile adli teşkilâtı kapatılan ilçelerde icra müdürlüğü faaliyetleri devam ettirildiğinden, gerek bu ilçelerde gerekse noterlik bulunmayan ilçelerde kurulacak dördüncü sınıf noterliklerin kâtip sınıfından bir adalet memurunun yanı sıra görevlendirilecek icra müdürü ve icra müdür yardımcısı tarafından da yönetilmesi öngörülmektedir. Bu düzenlemeye bağlı olarak, noterlere ait hükümlerin tatbikine dair maddelerde de değişiklik yapılmaktadır. Adli teşkilâtın bulunmadığı yerlerdeki dördüncü sınıf noterlik işlemlerini yapmakla görevlendirilecek memurların daire olarak kullanacakları yeri bulmaktaki güçlüğüün aşılması amacıyla, fizikî mekan temini hususunda mülkî amirlere görev verilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Maddeyle, dördüncü sınıf noterliklerin bulunduğu adliye teşkilâtı kapatılan ilçeler ile bugüne kadar adliye teşkilâtı kurulmamış olan ilçelerde noterlik kurulabilmesine imkân sağlanmaktadır.

Madde 2.- Maddeyle, dördüncü sınıf noterliklerin icra müdürü veya icra müdür yardımcısı tarafından geçici olarak yönetilebileceği öngörülmekte ve adliye teşkilân bulunmayan ilçelerde dördüncü sınıf noterlik faaliyeti için tahsis edilecek mekânın mülki amirler tarafından temin edilmesi sağlanmaktadır.

Madde 3.- Maddeyle, birinci, ikinci veya üçüncü sınıf noterliğin geçici olarak boşalması durumunda icra müdürü veya icra müdür yardımcısının vekâleten görev yapabilmesi öngörülmektedir.

Madde 4.- Maddeyle, hastalık ve izin gibi haklı engeller sebebiyle işlerinden ayrılan noterlere icra müdürü veya icra müdür yardımcısının vekâlet edebilmesi öngörülmektedir.

Madde 5.- Maddeyle, noterlere ait hükümlerin noter vekilleri ve geçici yetkili noter yardımcılarını hakkında uygulanmasına ilişkin hükümlerde icra müdürü veya icra müdür yardımcısına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 6.- Yürürlük maddesidir.

Madde 7.- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No.: 1/961

Karar No.:70

21.2.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 7.2.2005 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiş olan "Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 17.2.2005 tarihli 13 üncü birleşiminde, Adalet Bakanlığı ve Türkiye Noterler Birliği temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüş, geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının 1, 2, 3 ve 4 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

"Bir ilin Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde birden fazla ilçe bulunduğu takdirde, noterliklerin her nevi ortak hesap paylaşım esaslarını noterlerin ve noterliklerin kıdem ve sınıflarını gözeterek dört yılda bir o yerdeki noter odasının da görüşünü almak sureti ile belirlemeyi", Noterler Birliğinin görevleri kapsamına almak amacıyla Tasarıya, Noterlik Kanununun "Türkiye Noterler Birliğinin görevleri" başlıklı 166 ncı maddesine onbeşinci bent ekleyen çerçeve 5 inci madde ilave edilmiştir.

Tasarının 5 inci maddesi 6, yürürlüğe ilişkin 6 ncı maddesi 7, yürütmeye ilişkin 7 nci maddesi 8 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Köksal Topran</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Ramazan Can</i>
Zonguldak	Isparta	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Hasan Kara</i>	Fehmi Hüsrev Kutlu	<i>Halil Ünlütepe</i>
Kilis	Adıyaman	Afyon
Üye	(Toplantıya katılmadı)	Üye
<i>Halil Özyolcu</i>	Üye	Feridun Fikret Baloğlu
Ağrı	<i>Haluk İpek</i>	Antalya
Üye	Ankara	(Toplantıya katılmadı)
<i>Yüksel Çorbacıoğlu</i>	Üye	Üye
Artvin	<i>Orhan Yıldız</i>	Mehmet Küçüktaşık
Üye	Artvin	Bursa
Feridun Avyazoğlu	Üye	(İmzada bulunamadı)
Çorum	<i>Muzaffer Külcü</i>	Üye
(Toplantıya katılmadı)	Çorum	<i>Mahmut Durdu</i>
Üye	Üye	Gaziantep
<i>Nimet Çubukçu</i>	Mehmet Yılmazcan	Üye
İstanbul	Kahramanmaraş	<i>Hakkı Köylü</i>
Üye	(Toplantıya katılmadı)	Kastamonu
Muharrem Kılıç	Üye	Üye
Malatya	Orhan Eraslan	Enver Yılmaz
(Toplantıya katılmadı)	Niğde	Ordu
Üye	(Toplantıya katılmadı)	(İmzada bulunamadı)
Mehmet Nuri Saygun	Üye	Üye
Tekirdağ	<i>Ahmet Çağlayan</i>	<i>Bekir Bozdağ</i>
(Toplantıya katılmadı)	Uşak	Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

NOTERLİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- 18.1.1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra ikinci fıkra olarak eklenmiş, diğer fıkralar teselsül ettirilmiştir.

“Ancak asliye mahkemesinin yargı çevresinin birden çok ilçeyi kapsamaması durumunda, gerektiğinde diğer ilçelerde de noterlik kurulabilir.”

MADDE 2.- 1512 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Dördüncü sınıf noterlikler, o yerin bağlı bulunduğu adalet komisyonunun inhası üzerine, Adalet Bakanlığınca görevlendirilecek icra müdürü, icra müdür yardımcısı veya kâtip sınıftan bir adalet memuru tarafından geçici olarak yönetilir.”

“Asliye mahkemesinin bulunmadığı ilçelerde açılacak olan dördüncü sınıf noterlikler için, öncelikle hükümet konaklarında imkânlar ölçüsünde yeterli nitelikte yer ayırmakla mülki amirler görevlidir.”

MADDE 3.- 1512 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Noterlikte bu işi görece kâtip bulunmadığı takdirde, Cumhuriyet savcılığının bildirilmesi üzerine, adalet komisyonu tarafından atanacak icra müdürü, icra müdür yardımcısı veya yeterli bir adalet memuruna bu iş görürdür.”

MADDE 4.- 1512 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bunlardan birisinin bulunmadığı hallerde, noterin Cumhuriyet savcılığına başvurması üzerine bu görev, adalet komisyonunca icra müdürü, icra müdür yardımcısı veya yeterli bulunan bir adalet memuruna, 33 üncü mad-

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

NOTERLİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4.- Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi Ettığı Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettığı Metin)

denin üçüncü fıkrası uyarınca takdir edilecek ücret karşılığında gördürülür.”

MADDE 5.- 1512 sayılı Kanunun 197 nci maddesinin ikinci ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Noterlere vekalet eden icra müdürü, icra müdür yardımcısı ve adalet memurları ile geçici yetkili noter yardımcılarını hakkında noterlik görevlerinden dolayı verilen meslekten çıkarma cezası, bunların esas görevlerinden de çıkarılmalarını gerektirir.”

“Bu Kanunun noterlerin atanması, Türkiye Noterler Birliği, topluluk sigortası, hastalık ve izne ilişkin hükümleri icra müdürü, icra müdür yardımcısı ve adalet memurlarından tayin edilen noter vekilleri ile geçici yetkili noter yardımcılarını hakkında uygulanmaz.”

MADDE 5.- 1512 sayılı Kanunun 166 ncı maddesine aşağıdaki bent (15) numaralı bent olarak eklenmiş ve mevcut (15) numaralı bent (16) numaralı bent olarak teselsül ettirilmiştir.

“15. Bir ilin büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde birden fazla ilçe bulunduğu takdirde, noterliklerin her nevi ortak hesap paylaşım esaslarını noterlerin ve noterliklerin kıdem ve sınıflarını gözetenek dört yılda bir o yerdeki noter odasının da görüşünü almak sureti ile belirlemek,”

MADDE 6.- Tasarımın 5 inci maddesi 6 ncı madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi Ettiği Metin)

MADDE 6.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7.- Tasarının 6 ncı maddesi 7 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8.- Tasarının 7 nci maddesi 8 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Milli Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı V.

E. Mumcu

Kültür ve Turizm Bakanı

